

Wykład 5

pakiet *java.io*

strumienie bajtowe

strumienie znakowe

strumienie binarne, serializacja i kompresja

narzędzie *jar*

Pakiet *java.io*

W pakiecie `java.io` w języku Java

znajdują się klasy i interfejsy związane z operacjami wejścia/wyjścia (*I/O*, czyli *Input/Output*). Obejmuje to różne klasy do obsługi plików, strumieni danych, operacji wejścia/wyjścia binarnego i tekstowego itp.

Niektóre z głównych klas i interfejsów zawartych w pakiecie `java.io`:

1. Klasy bazowe

- `InputStream` — Klasa bazowa dla wszystkich strumieni wejściowych
- `OutputStream` — Klasa bazowa dla wszystkich strumieni wyjściowych
- `Reader` — Klasa bazowa dla wszystkich czytników
- `Writer` — Klasa bazowa dla wszystkich pisarzy

2. Operacje na plikach

- `File` — Reprezentuje ścieżkę do pliku lub katalogu na systemie plików
- `FileInputStream` — Zapewnia strumień wejściowy z pliku
- `FileOutputStream` — Zapewnia strumień wyjściowy do pliku

3. Strumienie znakowe

- `FileReader` — Zapewnia czytanie znaków z pliku
- `FileWriter` — Zapewnia pisanie znaków do pliku

4. Strumienie bajtowe

- `BufferedInputStream` — Zapewnia buforowanie danych wejściowych w celu zwiększenia wydajności
- `BufferedOutputStream` — Zapewnia buforowanie danych wyjściowych w celu zwiększenia wydajności
- `ByteArrayInputStream` — Implementuje strumień wejściowy na podstawie tablicy bajtów
- `ByteArrayOutputStream` — Implementuje strumień wyjściowy na podstawie tablicy bajtów

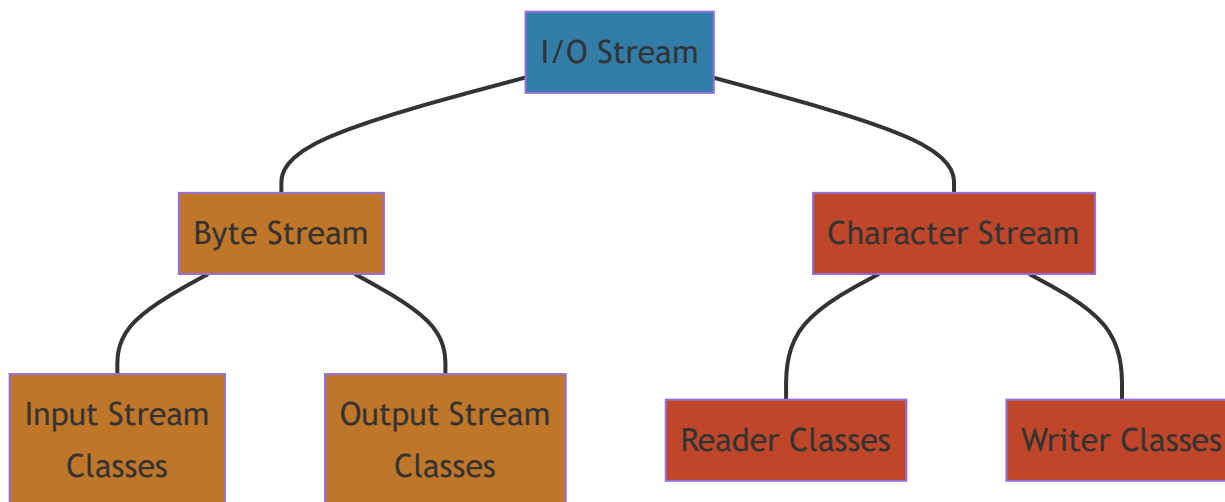
5. Operacje wejścia/wyjścia tekstowego

- `BufferedReader` — Zapewnia buforowanie danych wejściowych tekstowych
- `BufferedWriter` — Zapewnia buforowanie danych wyjściowych tekstowych
- `PrintWriter` — Ułatwia formatowane pisanie do pliku lub strumienia

6. Serializacja

- `ObjectInputStream` — Odczytuje obiekty z danego strumienia wejściowego (używane do deserializacji)
- `ObjectOutputStream` — Zapisuje obiekty do danego strumienia wyjściowego (używane do serializacji)

Strumienie

Strumienie bajtowe

Strumienie bajtowe to strumienie, które przesyłają informacje w formie pojedynczych bajtów.

W każdej grupie strumieni mamy dwa typy strumieni:

- strumienie wejścia (strumienie z danymi, które przychodzą z zewnątrz do procesora)

- strumień wyjścia (strumień z danymi, które wychodzą z procesora na zewnątrz)

Strumienie bajtowe traktują dane jak zbiór ośmiobitowych bajtów.

Wszystkie strumienie bajtowe rozszerzają klasy *InputStream* (dane przychodzące do programu) lub *OutputStream* (dane wychodzące z programu)

Przykład programu, który kopiuje zawartość jednego pliku do drugiego:

```
import java.io.FileInputStream;
import java.io.FileOutputStream;
import java.io.IOException;
public class CopyBytes {
    public static void main(String[] args) throws IOException {
        FileInputStream in = null;
        FileOutputStream out = null;
        try {
            in = new FileInputStream("input.txt"); // FileInputStream
            out = new FileOutputStream("output.txt"); // FileOutputStream
            int c;
            while ((c = in.read()) != -1) {
                out.write(c);
            }
        } finally { // Strumienie zawsze należy zamykać!
            if (in != null) {
                in.close();
            }
            if (out != null) {
                out.close();
            }
        }
    }
}
```

Za pomocą metody *read()* odczytujemy jeden bajt ze zmiennej *in* i zapisujemy w zmiennej *c*.

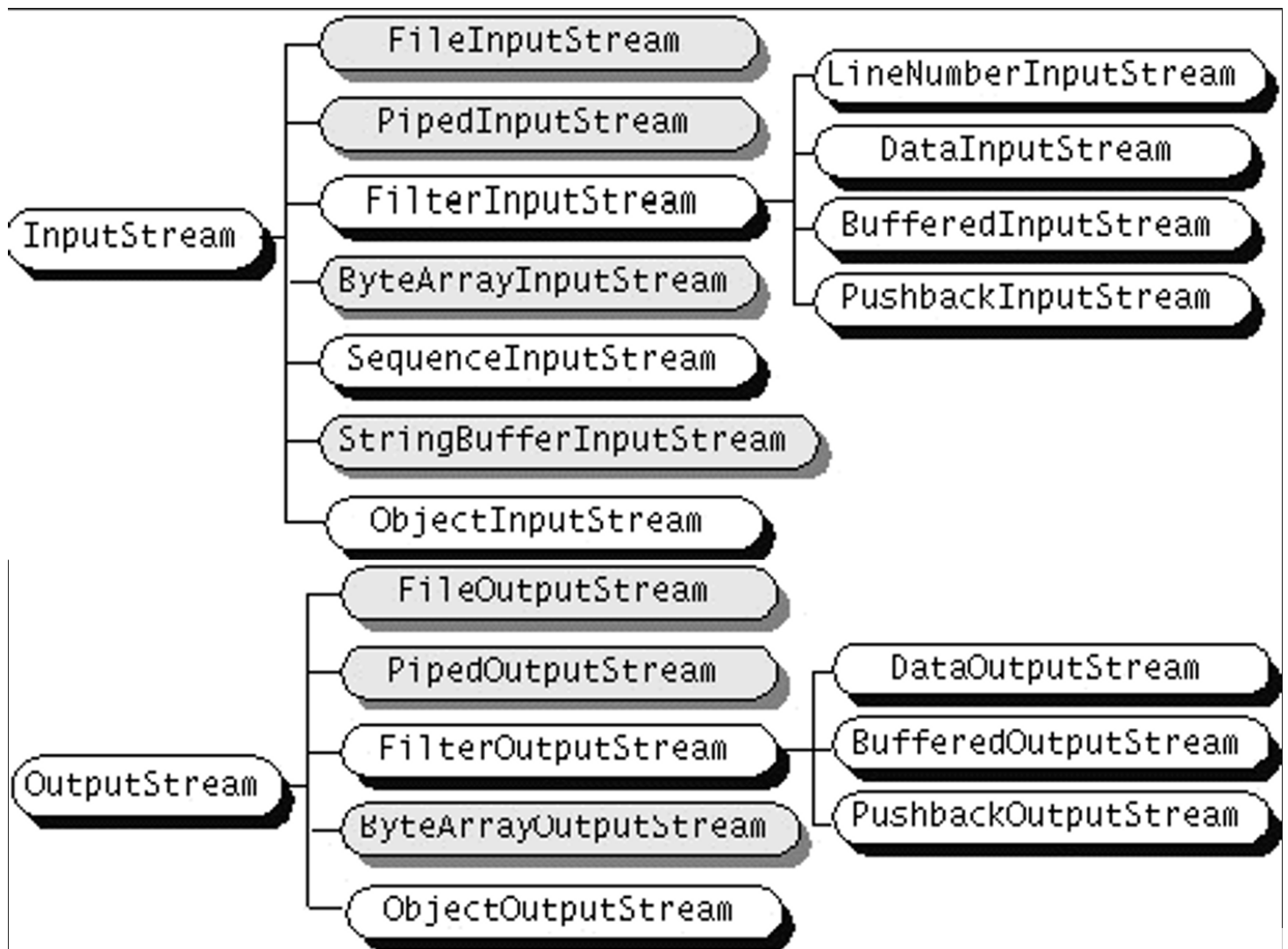
Gdy dojdziemy do końca pliku zwróci nam wartość `-1`.

Za pomocą metody *write()* wysyłamy odczytaną wartość z metody *read()* do pliku „*output.txt*”

warunek `if (in != null)` zabezpiecza nas przed *NullPointerException*, bo owy wyskoczy, gdy na `null` wykonamy jakąkolwiek funkcję

Strumienie bajtowe reprezentują **“niskopoziomowy”** dostęp do danych.

Dlatego w konkretnych sytuacjach **warto je zastąpić przez bardziej specjalistyczne rodzaje**

Klasy `InputStream` i `OutputStream` są **klasami abstrakcyjnymi** i wraz z nimi metody `read()` i `write()`, dlatego w zależności z jakim rodzajem strumienia mamy do czynienia, metody `read()` i `write()` **trzeba nadpisać, aby działały poprawnie**.

Strumienie znakowe

Przeznaczone są do pracy z danymi tekstowymi. Jak w strumieniu bajtowym odczytywaliśmy wartości typu `int` (to co zwraca funkcja `read()` jest `intem`), to w strumieniu znakowym odpowiednikiem będzie typ `char`.

Strumień bajtowy → `int`

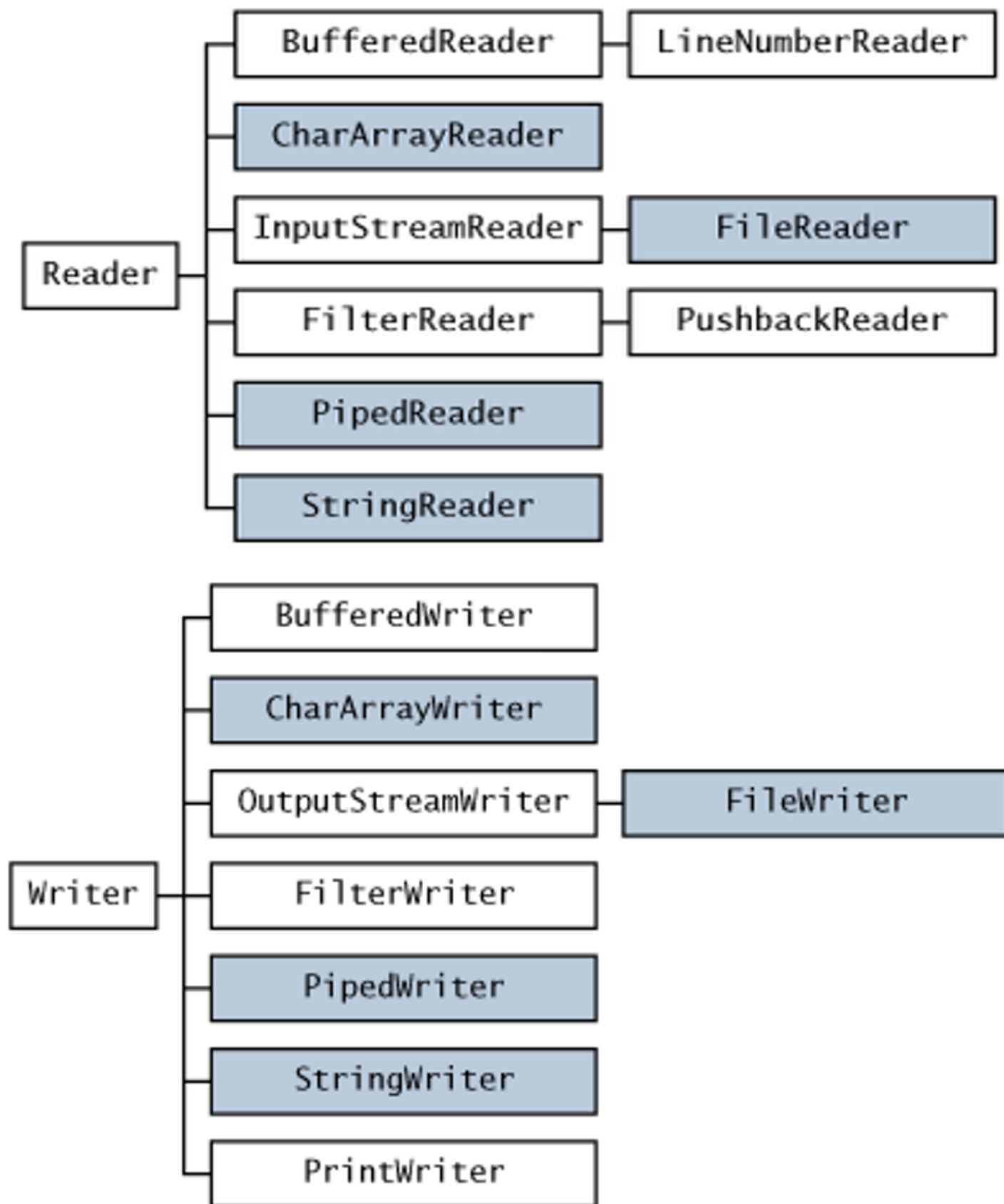
Strumień znakowy → `char`

Strumienie znakowe automatycznie **konwertują dane tekstowe do formatu Unicode** (stosowanego natywnie w Javie) — w porównaniu do języka C gdzie konwersja odbywała się przez tablicę ASCII.

Konwersja jest dokonywana w oparciu o ustawienia regionalne komputera, na którym uruchomiono JVM (Wirtualną Maszynę Javy), lub jest sterowana “ręcznie” przez programistę.

```
import java.io.FileInputStream;
import java.io.FileOutputStream;
import java.io.IOException;
public class CopyBytes {
    public static void main(String[] args) throws IOException {
        FileInputStream in = null;
        FileOutputStream out = null;
        try {
            in = new FileReader("input.txt"); // FileReader
            out = new FileWriter("output.txt"); // FileWriter
            int c;
            while ((c = in.read()) != -1) {
                out.write(c);
            }
        } finally { // Strumienie zawsze należy zamykać!
            if (in != null) {
                in.close();
            }
            if (out != null) {
                out.close();
            }
        }
    }
}
```

Strumienie znakowe rozszerzają klasy *Reader* (dane przychodzące do programu) lub *Writer* (dane wychodzące z programu)

Strumienie znakowe wykorzystują do komunikacji strumienie bajtowe, a same zajmują się konwersją danych.

Dodatkowe klasy rozszerzające klasy Writer i Reader oraz InputStream i OutputStream:

Strumienie Buforowane

Strumienie znakowe buforowane pozwalają na raz odczytać więcej niż jeden znak, **linię po linii** z pliku zamiast znak po znaku.

```
BufferedReader in = null;
PrintWriter out = null;

try {
    in = new BufferedReader(new FileReader("input.txt"));
    out = new PrintWriter(new FileWriter("output.txt"));
    String l;
    while ((l = in.readLine()) != null) {
        out.println(l);
    }
} catch {...}
```

w konstruktorze musi być podany inny strumień, który robi większość roboty, a strumień opakowujący dodaje tylko dodatkowe funkcjonalności — tutaj: *BufferedReader()* umożliwia buforowanie, odczytywanie linia po linii

Funkcjonalność klasy *BufferedReader* sprowadza się głównie do metody *readLine()*, która odczytuje całą linię z dokumentu i zapisuje ją do zmiennej `l` typu *String*.

Klasa *PrintWriter* zawiera metodę *println()*, która wyświetla zawartość zmiennej `l` linia po linii.

Istnieją cztery klasy buforowanych strumieni:

- `BufferedInputStream` → strumień bajtowy
- `BufferedOutputStream` → strumień bajtowy
- `BufferedReader` → strumień znakowy
- `BufferedWriter` → strumień znakowy

Aby wymusić zapis danych poprzez wyjściowy, buforowany strumień, można użyć metody `flush()`.

W strumieniach buforowanych, dane, które wysyłamy albo odczytujemy trafiają najpierw do bufora. Dane odczytujemy z bufora lub są one pobierane z niego i transferowane dopiero do docelowego

miejsca. Aby wymusić taki transfer w konkretnej chwili możemy skorzystać z metody `flush()`. Flushowanie pliku to wyrzucanie do niego z buforów dane, które powinni się znaleźć w tym miejscu. Jest to użyteczne, gdy chcemy zobaczyć efekt działania programu na bieżąco, np. po przez używanie progress baru:

■■■■■■■■■■□□□□ 60%

Skanowanie

Scanner jest rodzajem strumienia buforowanego znakowego i różni się od innych strumieni tym, że standardowo **odczytuje z pliku do ustalonego znaku** (Domyślnie — Whitespace, spacja), czyli np. słowo po słowie. Oficjalnie takie słowa nazywa się tokenami i możemy ustalić, czym są rozdzielane (domyślnie przez `Character.isWhitespace(char c)` – zwraca true, gdy napotka znak biały).

```
import java.io.*;
import java.util.Scanner;
public class ScanXan {
    public static void main(String[] args) throws IOException {
        Scanner s = null;
        try {
            // możemy opuścić BufferedReader()
            s = new Scanner(new BufferedReader(
                new FileReader("input.txt")));

            while (s.hasNext()) {
                System.out.println(s.next());
            }
        } finally {
            if (s != null) {
                s.close();
            }
        }
    }
}
```

Obiekt należy zamknąć ze względu na strumień, z którym jest związany.

Aby zmienić zachowanie obiektu *Scanner*, można skorzystać z metody: `useDelimiter()`. Przykładowo `s.useDelimiter(",\\s*");` zmienia znak rozdzielający na przecinek po którym następuje dowolna liczba “białych spacji”.

\ — musimy napisać dwie spacje aby reprezentować jeden jej znak spacji

\s — oznacza białą spację

* — dowolna ilość znaku poprzedzającego

Jak używać Scannera?

Tworzymy go wokół strumienia buforowanego (ale nie koniecznie, nie muszą być tylko buforowane, może być dowolny *InputStream*).

Klasa Scanner zawiera metodę `hasNext()`, która zwraca **true**, jeżeli istnieje następny token (wyraz do odczytania), a **false**, gdy nie istnieje, czyli wiemy, że jest wtedy koniec pliku.

Kolejny znak odczytuje się metodą `next()`,

```
s.next();
```

`s.next()` zwraca stringa z tym wyrazem (tokenem).

Formatowanie

Wyjściowe strumienie znakowe umożliwiają podstawowe formatowanie danych za pomocą kilku odmian metody `print()` i `format()`.

Przykłady zastosowania:

```
double d = 2.0;
double s = Math.sqrt(2.0);
System.out.println("Pierwiastek z " + d + " to " + s + ".");
```

Pierwiastek z 2.0 to 1.4142135623730951

Jak wypisać daną liczbę znaków po przecinku?

```
System.out.format("Pierwiastek z %f to %.4f\n", d, s);
```

Pierwiastek z 2,000000 to 1,4142

Składnia przy formatowaniu obowiązuje taka jak w C.

`%f` – domyślnie wypisuje się 6 miejsc po przecinku

`%.4f` – wypisze 4 miejsca po przecinku

Funkcja `format()` korzysta z ustawień regionalnych na komputerze, jeżeli mamy zainstalowanego np. Windowsa po polsku, to domyślnie do rozdzielania liczb zamiast kropki `.` używamy przecinka `,`.

Oczywiście można wymusić na funkcji jakiego formatowania ma używać:

```
System.out.format(Locale.US, "Pierwiastek z %.1f to %.4f\n", d, s);
System.out.printf(Locale.US, "Pierwiastek z %.1f to %.4f\n", d, s);
```

```
Pierwiastek z 2.0 to 1.4142
```

Można używać zamiennie `format()` oraz `printf()`

Metody Wieloargumentowe

oznaczenie `"..."` mówi JVM, że wywołanie tej metody to nie jest wywołanie od tablicy `int`ów, tylko takie, że `int`y przychodzą po przecinku i może ich być niewiadomo ile.

Aczkolwiek `ints` traktujemy później jak tablicę.

```
public static void multiint(int ... ints){
    for (int i=0; i<ints.length; i++)
        System.out.println(ints[i]);

    System.out.println();

    for(int i: ints)
        System.out.println(i);
}

public static void main(String[] args){
    multiint(123,34,65,76,44,11,0);
    multiint();
    multiint(12, 28);
}
```

W metodach wieloargumentowych można używać także pojedynczych zmiennych, ale **zmienna wieloargumentowa zawsze musi być na końcu**, aby było wiadomo, że od początku tego argumentu do końca wszystkie znaki należą do jednego argumentu.

Nie można zawrzeć w jednej metodzie wieloargumentowej **więcej niż jednej zmiennej wieloargumentowej**.

Zasoby i lokalizacja

projektanci Javy wprowadzili mechanizm, który umożliwia napisanie jednego programu, który będzie komunikował się w różny sposób, w zależności od tego, gdzie będzie uruchomiony (jeśli będzie używany w Polsce, to komunikaty będzie wypisywał po polsku itp.)

Aby uzyskać taki efekt, używamy klasy `ResourceBundle`.

`ResourceBundle` współpracuje z plikami jak dla klasy *Properties* w których są zdefiniowane różne klucze i ich wartości (klucz = wartość, klucz1 = wartość1, ...)

```
import java.util.Locale;
import java.util.ResourceBundle;
public class LocalizationExample {
    public static void main(String[] args){
        ResourceBundle rb = ResourceBundle.getBundle("resources");
        for(String key: rb.keySet())
            System.out.println(key + ": " + rb.getString(key));
    }
}
```

W powyższym przykładzie zmienna *rb* przechowuje takie klucze i wartości z pliku „resources”, które pobiera funkcja *getBundle()*.

Możemy w ten sposób wczytać inne podobne pliki w innych językach, które w zależności od ustawień lokalnych danego komputera, będą pobierać odpowiedni plik z odpowiednimi kluczami i wartościami.

Klucz	resources_en.properties	resources_pl.properties
KeyHello	hello	witaj
KeyWorld	world	świat
KeyKey	key	klucz

Statyczna metoda `getBundle("resources")` jest równoważna wywołaniu:

```
getBundle("resources", Locale.getDefault(), this.getClass().getClassLoader())
```

i za pomocą bieżącego **ClassLoadera** poszukuje pliku o nazwie:

```
baseName + "_" + language + "_" + script + "_" + country + "_" + variant + ".properties"
```

Konkretna nazwa pliku jest ustalana na podstawie ustawień regionalnych systemu operacyjnego (`Locale.getDefault()`), np. **resources_en_US_WINDOWS_VISTA.properties**. Metoda ta wczytuje pary (klucz,wartość). Dzięki temu można łatwo dostosować komunikaty, używane przez program do użytkownika.

Do słowa “resources” czyli `baseName` z metody `getBundle()`, JVM dodaje sobie dodatkowe znamiona pokroju właśnie *language*, *script*, *country* itp. , a później metoda dalej wyszukuje odpowiedni plik z tymi nazwami, do pobrania.

Gdy program nie znajdzie pełnej nazwy pliku, to od prawej strony **zacznie ucinąć pojedyncze słowa**. Dlatego plik `resources.properties` powinien zawierać defaultowe wartości.

```
class NetworkClassLoader extends ClassLoader {
    String host;
    int port;
    public Class findClass(String name) {
        byte[] b = loadClassData(name);
        return defineClass(name, b, 0, b.length);
    }
    private byte[] loadClassData(String name) {
        // wczytywanie bytecode'u klasy z określonej
        // lokalizacji sieciowej
        . . .
    }
}
```

*Na razie tylko wzmianka:

Class Loader w Javie to mechanizm z pakietu `java.lang`, który jest odpowiedzialny za ładowanie klas.

findClass() — szuka podanej klasy po jej nazwie.

loadClassData() — załaduje bytecode podanej klasy do tablicy `b`.

defineClass() — definiuje klasę na podstawie podanych informacji

Możemy zmienić działanie `ClassLoadera` w taki sposób, aby on szukał tej klasy nie tam gdzie standardowo JVM, tylko gdzieś indziej.

Strumienie Binarne

Strumienie binarne w Javie służą do obsługi danych binarnych, pozwalają efektywniej zarządzać zasobami. Istnieją dwa podstawowe rodzaje strumieni:

- strumienie danych: **DataInputStream** i **DataOutputStream**:

```
DataOutputStream dos = new FileOutputStream(System.out); // gdy zapisujemy typy
dos.writeDouble(123.12);                               //prymitywne do strumienia
dos.writeUTF("Grzegorz\u00f3\u0142ka");
dos.writeInt(12345);
dos.close();
```

- strumienie obiektowe: **ObjectInputStream** i **ObjectOutputStream**:

```
ObjectOutputStream oos = new ObjectOutputStream(System.out); //gdy typy obiektowe
oos.writeObject("Grzegorz\u00f3\u0142ka");
oos.close();
```

Metoda `writeUTF()` i `writeObject()` są dwiema różnymi metodami używanymi do zapisywania danych przy użyciu strumieni wyjściowych w Javie.

`writeUTF()` w klasie `DataOutputStream`:

- jest częścią klasy `DataOutputStream`, która implementuje interfejs *DataOutput*.
- Służy do zapisywania ciągów znaków w formie kodowania znaków **Unicode** o zmiennej długości. Jest często używana do zapisywania tekstu w formie binarnej, gdy potrzebne jest reprezentowanie znaków spoza zakresu ASCII.

```
try (DataOutputStream dataOutputStream = new FileOutputStream(new FileOutputStream("data.bin"))) {
    String text = "Hello, 你好, привет!";
    dataOutputStream.writeUTF(text);
} catch (IOException e) {
    e.printStackTrace();
}
```

`writeObject()` w klasie `ObjectOutputStream`:

- jest częścią klasy *ObjectOutputStream*, która implementuje interfejs *ObjectOutput*.
- Służy do zapisywania obiektów w formie binarnej, umożliwiając serializację obiektów i zapisywanie ich w postaci, którą można później odczytać i zdeserializować.
- Jest bardziej ogólna, ponieważ może zapisywać dowolne obiekty, **pod warunkiem, że obiekty są serializowalne**.

Serializacja

Serializacja w języku Java to proces przekształcania stanu obiektu w sekwencję bajtów, którą można zapisać do pliku lub przesłać przez sieć. Można to zrozumieć jako konwersję stanu obiektu do strumienia bajtów, a deserializacja to odwrotny proces.

Aby obiekt mógł być zserializowany, klasa go reprezentująca musi implementować interfejs `Serializable`.

`Serializable` sam w sobie jest pusty, nie posiada metod. daje tylko znać, że te obiekty mogą być zserializowane.

Jeśli chcemy aby obiekty tej klasy wymagały specjalnego traktowania podczas serializacji należy zaimplementować metody:

```
private void writeObject(java.io.ObjectOutputStream out) throws IOException;
private void readObject(java.io.ObjectInputStream in) throws IOException, ClassNotFoundException;
```

Przykład:

```

public class SerialisationTest implements Serializable{
    public int id;
    public String name;
    public SerialisationTest(int i, String s){
        this.id = i;
        this.name = s;
    }
    public static void main(String[] args) throws FileNotFoundException,
                                                IOException, ClassNotFoundException{

        SerialisationTest st1 = new SerialisationTest(7, "Ala");
        ObjectOutputStream oos = new ObjectOutputStream(
            new FileOutputStream("output_object"));
        oos.writeObject(st1);
        oos.close();
        SerialisationTest st2;
        ObjectInputStream ois = new ObjectInputStream(
            new FileInputStream("output_object"));
        st2 = (SerialisationTest)ois.readObject();
        ois.close();
        System.out.println(st2.id + "\t" + st2.name);
    }
}

```

`FileOutputStream` odpowiada za zapis bajtów do pliku *"output_object"*, a `ObjectOutputStream` zajmuje się konwersją obiektów Java na strumień bajtów, który można zapisać do pliku. W rezultacie uzyskujemy mechanizm do zapisywania obiektów do pliku w formie, który może być później odczytany i zrekonstruowany.

Strumienie Kompresujące

Strumienie kompresujące w Javie to mechanizm, który pozwala na kompresję i dekompresję danych w czasie rzeczywistym podczas operacji wejścia/wyjścia. Java dostarcza kilka klas do obsługi strumieni kompresujących, takich jak `GZIPOutputStream`, `GZIPInputStream`, `ZipOutputStream` i `ZipInputStream`.

Przykład obsługi Formatu GZIP:

```

Scanner sc = new Scanner(System.in);
GZIPOutputStream gos = new GZIPOutputStream(
    new FileOutputStream(args[0]));
while(sc.hasNext()){
    String s = sc.nextLine() + "\n";
    gos.write(s.getBytes());
}
sc.close();
gos.close();

```

GZIPOutputStream **nie zapisuje danych do pliku tylko je przetwarza (kompresuje)**. Do zapisu wykorzystuje on strumień, którego instancję dostaje w konstruktorze (tutaj `FileOutputStream`). Analogicznie `GZIPInputStream`.

GZIP służy do kompresji9 jednego pliku a ZIP do kompresji wielu plików.

Przykład obsługi Formatu ZIP:

```

ZipOutputStream zos = new ZipOutputStream(
    new FileOutputStream("plik.zip"));
for(int i=0; i<5; i++){
    ZipEntry ze = new ZipEntry("plik" + i); // rozdziela pojedyncze
    zos.putNextEntry(ze);
    for(int j=0; j< 1000; j++){
        zos.write("Ala ma kota".getBytes());
    }
    zos.closeEntry();
}
zos.close();

```

Otrzymamy w powyższym przypadku pięć plików i w każdym z nich 1000 razy wypisze się „Ala ma kota”.

Archiwa JAR

Archiwa Jar mają format identyczny jak pliki zip. Dlaczego więc projektanci javy postanowili zrobić własne archiwum zamiast korzystać z formatu zip?

- do archiwów Jar zostały dodane inne informacje jeszcze, które umożliwiają cyfrowe podpisywanie tych archiwów, mówią od jakiej klasy zacząć uruchamianie pliku itp.
- zip to zewnętrzny format, więc java nie ma kontroli nad tym co z tak skompresowanym plikiem się stanie. Stworzono więc archiwum Jar używając podobnego algorytmu, aby mieć pełną kontrolę nad tym co się tam dzieje.

JAR → `JarOutputStream`, `JarInputStream`.

Archiwa JAR zawierają pliki klas wraz z dodatkowymi zasobami potrzebnymi do działania aplikacji.

Podstawowe zalety dystrybucji programów w postaci plików jar to:

- **bezpieczeństwo** — archiwa mogą być cyfrowo podpisywane
- **kompresja** — skrócenie czasu ładowania apletu lub aplikacji
- **zarządzanie zawartością archiwów** z poziomu języka Java
- **zarządzanie wersjami** na poziomie pakietów oraz archiwów(Package Sealing, Package Versioning)
- **przenośność**

Jak stworzyć archiwum Jar?

Archiwum jar tworzy się używając komendy jar, np:

```
jar cf archiwum.jar klasa1.class klasa2.class ...
```

Użyte opcje:

c – tworzenie pliku (create),

f – zawartość archiwum zostanie zapisana do pliku archiwum.jar

zamiast do standardowego wyjścia (stdout);

Inne najczęściej używane opcje:

m – do archiwum zostanie dołączony plik manifest z określonej lokalizacji, np:

```
jar cmf plik_manifest archiwum.jar *
```

C – zmiana katalogu w trakcie działania archiwizatora, np:

```
jar cf ImageAudio.jar -C images * -C audio *
```

Manifest

W archiwum jar znajduje się katalog META-INF a w nim plik MANIFEST.MF zawierający dodatkowe informacje o archiwum. Przykładowa zawartość:

```
Manifest-Version: 1.0
Created-By: 1.5.0-b64 (Sun Microsystems Inc.)
Ant-Version: Apache Ant 1.6.5
Main-Class: pl.edu.uj.if.wyklady.java.Wyklad06
```

mówi, że po uruchomieniu archiwum wykonana zostanie metoda *main(String[] args)* zawarta w klasie *Wyklad06* znajdującej się w pakiecie `pl.edu.uj.if.wyklady.java`.

Uruchomienie pliku jar:

```
java -jar archiwum.jar
```

Main-Class — atrybut

pl.edu.uj.if.wyklady.java.Wyklad06 — klasa od której ma się zacząć wykonywanie programu